

Strategie primární prevence rizikových projevů chování PPP ÚK 2013 – 2015

Strategie primární prevence rizikových projevů chování (dále jen Strategie) 2013 - 2015 vychází z:

1. Závěrečné zprávy - hodnocení Strategie primární prevence rizikových projevů chování PPP ÚK 2010 – 2012
2. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
3. Krajského akčního plánu primární prevence 2013 - 2015

Pedagogicko–psychologická poradna Ústeckého kraje a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťuje pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytuje odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhá při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a při přípravě na budoucí povolání.

Dále zabezpečuje další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení a poskytuje školám a školským zařízením poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení a dále zprostředkovává informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání a zajišťuje koordinaci podpůrných činností pro žáky a školská zařízení, rozvojových programů a dalších akcí.

Pracovní skupina „Sekce primární prevence“ je složená z metodiků prevence jednotlivých poradenských pracovišť v Ústeckém kraji. Cílem a posláním sekce je spolupráce, sjednocení přístupů a koordinace činností v oblasti prevence rizikového chování. Sekce primární prevence realizuje v rámci své činnosti aktivity v oblasti:

- poradenské
- metodické
- koordinační
- koncepční
- informační
- osvětové
- vzdělávací

Metodici prevence na jednotlivých poradnách zajišťují za PPP specifickou prevenci rizikového chování, úzce spolupracují s ostatními kolegy na pracovišti, koordinují tvorbu a realizaci Minimálního preventivního programu dané poradny.

Metodici PPP v jednotlivých regionech v Ústeckém kraji spolupracují s dalšími subjekty:

Školy a školská zařízení – MŠ, ZŠ, ZŠP, SŠ, DD, SPC, SVP, DDM.

Orgány veřejné správy - PČR, MěP, OSPOD, MěÚ.

Neziskové organizace, občanská sdružení atd.

Na vertikální úrovni spolupracuje sekce s krajským metodikem prevence, metodici na jednotlivých poradnách metodicky vedou školní metodiky prevence.

Každý rok žádají metodikové prevence PPP ÚK dotace na programy na podporu aktivit v oblasti prevence rizikových projevů chování v rámci dotačního titulu obcí, Ústeckého kraje a v rámci dotačního titulu MŠMT.

Vymezení pojmů primární prevence u dětí a mládeže v působnosti PPP ÚK

Rizikové chování – rizikovým chováním rozumíme jakékoli cílené jednání nebo aktivitu jednotlivce, jehož následkem může být zranění, smrt, trvalé postižení nebo jiné snížení kvality života riskujícího nebo dalších lidí, stejně jako narušení vztahů, psychiky, nebo i ekonomické a hmotné škody. Tyto aktivity provádí jedinec cíleně, sám nebo ve skupině s dalšími.

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím projevům v chování dětí a mládeže:

Interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie.

Delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství

Záškoláctví a neplnění školních povinností

Závislostní chování – užívání návykových látek, netolismus, gambling

Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů

Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů

Spektrum poruch příjmu potravy

Negativní působení sekt

Sexuální rizikové chování

Mnoho z těchto činností se děje zároveň nebo jsou **vzájemně provázané**.

Poskytované služby podle cílových skupin primární prevence v působnosti PPP ÚK

Služby se u primární cílové skupiny zaměřují na specifickou primární prevenci, která je podle poskytované služby dále realizována jako všeobecná, selektivní a indikovaná prevence (vymezení pojmů viz Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018.)

Cílové skupiny a stěžejní činnosti směrem k těmto cílovým skupinám

Pedagogičtí pracovníci

Školní metodici prevence a ostatní pedagogové (výchovní poradci, třídní učitelé, zástupci, ředitelé) - metodická, koordinační, poradenská, informační, vzdělávací činnost

Děti a mládež

Diagnostika a práce s třídními kolektivy všech typů škol

Preventivní programy

Intervenční programy

Peer programy

Růstové, terapeutické skupiny při PPP

Besedy, přednášky

Rodiče

Rodičovské skupiny

Informační, vzdělávací, poradenská činnost

Sekce PPP

Koordinace a rozvoj činnosti v oblasti primární prevence, vzdělávání, tvorba strategických materiálů a projektů primární prevence.

Cíle Strategie primární prevence rizikových projevů chování PPP ÚK 2013 – 2015 dle cílových skupin

PPP ÚK se v rámci primární prevence zaměří na cíle, které vyplynuly ze Závěrečné zprávy - hodnocení Strategie primární prevence rizikových projevů chování PPP ÚK 2010 – 2012.

Školní metodici prevence

1. Naplňovat standardní činnosti dle Vyhlášky 72/2005 Sb. (metodické vedení ŠMP).
2. V jednotlivých oblastech mapovat dostupné preventivní programy pro žáky a zprostředkovávat aktuální nabídky školním metodikům.
3. Pořádat pro ŠMP odborné semináře (např. tvorba MPP, aktuální témata z oblasti RCH apod.).
4. Vést a motivovat ŠMP k systematickému provádění a efektivnímu zacílení primární prevence ve škole, především se zřetelem na rizikové třídy a skupiny žáků.
5. Zaměřit se na spolupráci s mateřskými školami. Pedagogům MŠ poskytovat či zprostředkovat proškolení v oblasti primární prevence u dětí předškolního věku.

Ředitelé škol a školská zařízení

1. Podporovat vznik a fungování preventivních týmů na školách.
2. Nabízet proškolení pedagogického sboru v oblasti rizikového chování.

Žáci

1. Nadále nabízet preventivní aktivity pro ZŠ a MŠ týkající se aktuálních rizikových projevů chování např. sebepoškozování, rizikové styly mládeže, prevence úrazů atd. (dle kapacitních a personálních možností jednotlivých PPP).
2. Nabízet dlouhodobější programy PP pro MŠ, ZŠ a SŠ (dle kapacitních a personálních možností jednotlivých PPP).
3. Zaměřit se na školy v problematických lokalitách.
4. Provádět diagnostiku sociálního klimatu třídních kolektivů a intervenční programy v ohrožených třídách (dle kapacitních a personálních možností jednotlivých PPP).

Rodiče

1. Nabízet jednorázové a dlouhodobé tematické rodičovské skupiny a programy pro rodiče.

Sekce primární prevence

1. Aktualizovat dokument Pracovní manuál pro oblast poskytování služeb a programů primární prevence.
2. Pokračovat v činnosti preventivních týmů na poradnách (práce se třídami, skupinami). Z důvodu zajištění kvality poskytované služby je vhodné nadále v prevenci týmovou práci podporovat při všech činnostech se skupinou, třídou, zejména pak při intervencích a mapování třídních kolektivů.
3. Spolupracovat s oddělením DVPP v rámci přípravy vzdělávacích programů k PP.
4. Vyměňovat si prostřednictvím pravidelných setkání sekce (minimálně 1x za 2 měsíce) informace a zkušenosti (vzdělávací akce, aktivity na poradnách v rámci PP, literatura, metody, techniky a zkušenosti při práci se třídou, skupinou).
5. Na sekce pravidelně zvat krajskou metodičku prevence a vytvářet podmínky pro co nejlepší spolupráci.
6. Spolupracovat na celokrajských projektech.
7. Obnovit certifikaci programů primární prevence.
8. Systematicky se vzdělávat (intervence, podpůrné vrstevnické programy, aktuální témata v oblasti rizikových jevů, účast na konferencích PP).
9. Pokračovat v supervizi pod vedením PhDr. Brauna – podávat projekty na supervizi.
10. Napsat projekt zaměřený na realizaci výcviku v krizové intervenci.

11. Docílit, aby všechny metodičky, popř. i členové jejich týmu měli specializované studium nebo jiný výcvik ve vedení skupin (např. napsat společný projekt).

Hodnocení Strategie primární prevence rizikových projevů chování PPP ÚK 2013 – 2015

Cíle Strategie budou rozpracovány do krátkodobých cílů v MPP jednotlivých poraden a v ročních plánech činnosti Sekce PP. Hodnocení dílčích cílů bude prováděno v rámci hodnocení MPP a činnosti Sekce PP.

Celkové vyhodnocení Strategie proběhne na konci kalendářního roku 2015 v rámci Sekce primární prevence. Výsledky budou prezentovány na poradě vedoucích.

Hodnocení bude dále součástí výroční zprávy PPP ÚK.

Seznam použitých zkratk:

RCH – rizikové chování, PP – primární prevence

ŠMP – školní metodik prevence, MP – metodik prevence

MPP – minimální preventivní program

DVPPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

MŠ - mateřská škola, ZŠ – základní škola, ZŠP – základní škola praktická, SŠ – střední škola,

DD – dětský domov, SPC – speciálně pedagogické centrum, SVP – středisko výchovné péče

DDM – dům dětí a mládeže

PČR – policie České republiky, MěP – Městská policie,

MěÚ – městský úřad, OSPOD – odbor sociálně právní ochrany dětí,